

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології

СИЛАБУС
навчальної практики

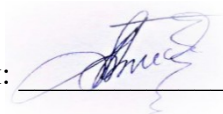
ПРАКТИКА НАВЧАЛЬНА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА

підготовки	бакалавра
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Мова і література (французька). Переклад

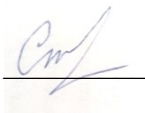
Силабус практики «Практика навчальна перекладацька» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою Мова і література (французька). Переклад.

Розробник: Михальчук Світлана Олександрівна, старший викладач кафедри романської філології, кандидат політичних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Л. В. Бондарук)

Силабус практики затверджено на засіданні кафедри романської філології
протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: (О. В. Станіслав)

I. ОПИС ПРАКТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика виду практики
Форма навчання: денна	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Освітньо-професійна програма: Мова і література (французька). Переклад Освітній рівень: Бакалавр	Навчальна
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання: 3-й
		Семестр: 6-ий
		Консультації: 10 год.
		Самостійна робота: 140 год.
		Форма контролю: залік
		Мова проходження практики: французька, українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Михальчук Світлана Олександрівна
Науковий ступінь	Кандидат політичних наук
Вчене звання	
Посада	Старший викладач кафедри романської філології
Контактна інформація	+380966770341 mykhalchuk.svitlana@vnu.edu.ua Корпус № 3 (А), каб. 224 (А)
Розклад занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
Консультації	Проводяться згідно з розкладом, затвердженим на кафедрі. Усі запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. ОПИС ПРАКТИКИ

1. Анотація практики. Навчальна перекладацька практика на 3 курсі ОС «Бакалавр» спрямована на забезпечення комплексного розвитку навичок та вмінь, необхідних для здійснення різних видів письмового перекладу.

2. Пререквізити. Інформаційною та теоретичною базою навчальної перекладацької практики є знання та вміння отримані під час вивчення таких освітніх компонентів: «Французька мова», «Вступ до перекладознавства», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Академічне письмо і риторика», «Теорія і практика перекладу», «Практичний курс письмового перекладу», «Лінгвокраїнознавство франкомовних країн», «Література франкомовних країн», «Практика навчальна фонологічна», «Практика навчальна лексикографічна», «Практика навчальна лінгвістична».

Постреквізити: знання та навички, здобуті під час проходження практики, зможуть бути використані під час виробничої перекладацької практики та у подальшій професійній перекладацькій діяльності.

3. Мета і завдання практики. Основною *метою* навчальної перекладацької практики є закріплення, поглиблення і розширення теоретичних та практичних знань, які студент здобув у процесі вивчення теорії і практики перекладу й індивідуальної роботи, опанування сучасних методів та форм організації перекладацької діяльності, розвиток практичних вмінь і навичок письмового перекладу, оволодіння прийомами вичитування та редагування, технікою оформлення письмових перекладів, правилами цитування, посилання на бібліографічні джерела, закріплення навичок вичитування та редагування перекладів, виховання у студентів потреби в систематичному безперервному поновленні й удосконаленні своїх знань і вмінь та творчого їх застосування у практичній діяльності.

4. Результати навчання (компетентності). Після завершення практики здобувачі освіти володітимуть такими загальними і фаховими компетентностями:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 14. *Цінювання і повага різноманітності та мультикультурності.*

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах та регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 11. Здатність до надання консультацій щодо дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової та міжкультурної комунікації.

ФК 13. *Здатність володіти фоновими знаннями про соціокультурні реалії та лінгвокультурні особливості країн, мови яких вивчаються, та використовувати їх для організації успішної міжкультурної комунікації, інтерпретації та перекладу тексту.*

ФК 14. *Здатність застосовувати лексичні, граматичні, стилістичні та синтаксичні трансформації під час усного і письмового перекладу текстів різних жанрів і стилів для забезпечення семантичної і синтаксичної еквівалентності та функціональної адекватності.*

ФК 15. *Здатність виконувати постперекладацьке вичитування та редагування для забезпечення якості перекладу.*

«Практика навчальна перекладацька» сприяє тому, що здобувачі будуть:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес навчання та самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, та вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми державної та іноземних літературних мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 20. *Обирати правильну стратегію; забезпечувати семантичну, синтаксичну, соціокультурну еквівалентність та функціональну адекватність під час усного та письмового перекладу текстів різних жанрів і стилів.*

ПРН 21. *Використовувати прийоми контролю та самоконтролю якості перекладу у професійній діяльності.*

ПРН 22. *Дотримуватися у навчальній та професійній діяльності принципів академічної доброчесності, професійно-етичних, моральних і культурних норм через усвідомлення загальнолюдських і національних цінностей, формування власної національної гідності та активної громадянської позиції.*

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Таблиця 3

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
Підготовчий	Здобувачі приймають участь у настановчій конференції з перекладацької практики, де їм надається повна інформація про зміст і тривалість практики, а також форму звітності (особливості оформлення звіту і словника).
Ознайомлювальний	Здобувачі зустрічаються з керівниками практики від кафедри та ознайомлюються з графіком проведення консультаційних занять керівником, складають приблизний словник спеціальних термінів.

Основний	Здобувачі виконують переклад спеціалізованих текстів, відвідують консультацію, яку проводить керівник практики від університету, здають заплановану частину перекладу(приблизно 10000 знаків), отримуючи рекомендації та зауваження від керівника, складають словник спеціальних термінів (100 слів) з коментарями відповідно до сфери знань (маркетинг, економіка, юриспруденція, медицина, лінгвістика тощо).
Підсумковий	Здобувачі готують і здають звітну документацію. Звітна документація включає: задачу перекладу спеціалізованих текстів з французької мови українською і навпаки, звіту про проходження перекладацької практики (у довільній формі), словника спеціалізованих термінів. Перекладацька практика завершується підсумковою конференцією, на якій керівники практики підсумовують результати роботи здобувачів протягом навчальної перекладацької практики, обмінюються враженнями про організацію та проведення практики, озвучують основні труднощі і проблеми, які виникали протягом практики.

V. ВИДИ (ФОРМИ) САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Види завдань
1.	Виконання відповідних галузевих перекладів текстів
2	Укомплектування глосарію найбільш уживаних термінів, з якими здобувач працює в процесі перекладу.
3.	Написання та підготовка звітної документації.
4.	Виконання індивідуальних завдань.
5.	Виконання коректорської та редакторської правки перекладених текстів.
	Разом: 140 год.

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Усі види діяльності здобувача, вказані у силабусі освітнього компонента «Практика навчальна перекладацька», підлягають оцінюванню за 100-бальною шкалою.

Таблиця 4

Зміст роботи, що оцінюється	К-сть балів
Укладання словника спеціалізованих термінів за тематикою перекладених текстів практики (100 термінів і термінологічних сполучень) відповідної галузі в алфавітному порядку із зазначенням джерел користування.	30
Переклад спеціалізованих текстів (обсягом 20000-30000 знаків). Презентація в електронному та паперовому варіанті перекладів за відповідною тематикою та копії оригінального тексту-джерела.	50
Письмовий звіт, підписаний практикантом.	10
Доповідь (презентація) на підсумковій конференції.	10
Загальна сума балів	100

Критерії оцінювання якості складання словника спеціалізованих термінів

14-30 балів – відмінне вміння ідентифікувати терміни у тексті оригіналу та підбирати їм термінологічні еквіваленти; адекватність передачі термінів та дефініцій; вміння обирати та користуватися різними типами термінологічних словників, довідковою літературою, енциклопедіями, Інтернет-ресурсами, комп'ютерними програмами перекладацької пам'яті; наявність джерел користування; грамотний переклад термінології, аббревіатур, скорочених слів; використання описового перекладу терміну; кількісний показник (50-100 термінів); оформлення.

1-13 балів – невміння ідентифікувати терміни у тексті оригіналу та підбирати їм термінологічні еквіваленти; неадекватність передачі термінів та дефініцій; невміння обирати та користуватися різними типами термінологічних словників, довідковою літературою, енциклопедіями, Інтернет-ресурсами, комп'ютерними програмами перекладацької пам'яті; неграмотний переклад термінології, аббревіатур, скорочених слів; використання невдалого описового перекладу терміну; відсутність джерел користування; кількісний показник (менше 50 термінів); відсутність оформлення.

0 балів – відсутність словника.

Критерії якості виконання перекладів

40-50 балів – адекватність передачі фактичної інформації; наявність усього фактичного матеріалу; відсутність помилок у передачі немовної інформації (цифри, графіки, схеми); український переклад відповідно до правил сучасної української мови; вміння забезпечувати смислову і комунікативну цілісність тексту; вміння досягати функціонально-стилістичної адекватності тексту перекладу; вміння сегментувати текст на одиниці перекладу; вміння правильно оцінювати й обирати мовні засоби у процесі перекладу; виконання тотожного перекладу кожної власної назви; вміння забезпечувати адекватне графічне оформлення тексту перекладу; урахування стилістичної єдності тексту-перекладу; відсутність русизмів, діалектизмів, тавтології; оформлення.

20-39 балів – відсутність декількох вищезазначених критеріїв.

1-19 балів – втрата чи спотворення важливої інформації, необґрунтоване опущення лексичних одиниць оригіналу; не виправдана заміна слів та їх форм через відсутність чи недостатність фонових знань, невірне тлумачення контексту; використання елементів розмовної мови; не дотримання перекладачем відповідного стилю; неправильна лексична та граматична насиченість тексту перекладу; велика кількість орфографічних та пунктуаційних помилок та друкарських хиб; відсутність оформлення.

0 балів – відсутність текстів перекладів.

Критерії оцінювання звіту практиканта

8-10 балів – наявність записів про час, місце та тривалість виробничої практики; жанрово-стилістичні характеристики писемного матеріалу, який було перекладено; види документів для запропонованого перекладу; загальна кількість перекладених сторінок; перелік інших виконаних робіт.

1-7 балів – відсутність одного або декількох вищезазначених критеріїв.

0 балів – відсутність звіту.

Критерії оцінювання доповіді презентації на підсумковій конференції

8-10 балів – повідомлення на звітній конференції, чіткі відповіді на усі запитання, переконлива аргументація висновків, підготовка презентації, внесення пропозицій щодо практики, здатність критично мислити та робити власні висновки у випадку неоднозначності питання спірного чи проблемного характеру.

6-7 балів – повідомлення на звітній конференції, розмиті, нечіткі відповіді на усі запитання.

4-5 балів – повідомлення на звітній конференції, відсутні відповіді на запитання.

1-3 бали – здобувач освіти з'явився, але без повідомлення.

0 балів – здобувач освіти не з'явився.

Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти (щодо відвідування практики).

Здобувач освіти має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу; бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби, дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки.

Вибір бази практики. Згідно положення «[Про проведення практики студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)» базою для проходження здобувачами навчальної практики можуть бути навчальні лабораторії, навчально-виробничі майстерні, навчально-дослідні ділянки, кафедри та інші підрозділи Університету; підприємства, організації та установи, профіль діяльності яких забезпечує здобувачам можливість реалізувати завдання навчальної практики.

Здобувач-практикант зобов'язаний: до початку навчальної перекладацької практики отримати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів; в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики; нести відповідальність за виконану роботу; підготувати та вчасно надати на кафедру звітну документацію; своєчасно скласти залік з навчальної перекладацької практики.

Комісія, у складі якої знаходяться керівники практики, приймає залік у студентів протягом 10 днів після закінчення практики. Оцінка вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування тощо). Процес зарахування регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3WUSIPu>). Згідно з цим положенням здобувачам можуть бути зараховані результати такого навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 6 кредитів за навчальний рік) до початку вивчення освітнього компонента.

Якщо здобувач бере участь у програмі академічної мобільності та має можливість відвідувати подібний курс в іншому ЗВО, то, за умови підтвердження його складання, оцінка може бути перенесена. Процедура зарахування врегульована відповідним Положенням (<https://bit.ly/3VUrNSr>).

За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень, воєнного стану або ж хвороба здобувача (чи здобувач освіти з особливими потребами), працевлаштування, міжнародне стажування, за умови певних сімейних обставин тощо), здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому разі відбувається за певним графіком з використанням технологій дистанційного навчання (зокрема, навчальна платформа Microsoft Teams, відеозаняття в Zoom тощо) відповідно до Положення про дистанційне навчання у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3ZmadTD>).

Політика щодо академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3k3HKZq>), відповідно до якого здобувач зобов'язаний самостійно, чесно та відповідально виконувати поставлені перед ним завдання, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), дотримуватися норм академічної доброчесності, вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагіату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи здобувачів чи/та хабарництва. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності практика оцінюється незадовільно і здобувач має пройти її повторно.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Перескладання відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний лист, академічна мобільність тощо) з поданням усього пакету документів, передбачених силабусом освітнього компонента.

У разі отримання незадовільної оцінки під час складання заліку здобувачу освіти надається можливість повторного складання заліку за умови доопрацювання звіту й індивідуального завдання. Перескладання відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний лист, академічна мобільність тощо) з поданням усього пакету документів, передбачених силабусом практики.

За умови отримання незадовільної оцінки з практики під час ліквідації заборгованості комісії здобувач освіти відраховується з Університету.

Здобувач, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку студентів у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://bit.ly/3Qn1ByM>). Знання, уміння, компетентності здобувачів оцінюються представниками підприємства (де здобувач набуває певної кваліфікації на основі договору) та викладачем університету.

Шкала оцінювання (диференційована оцінка за навчальну перекладацьку практику)

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль (100 балів за семестровий диференційований залік) визначається в балах як сума балів за усі види діяльності навчальної практики, зазначеної в силабусі.

Здобувач готує (в електронному та паперовому варіанті) портфоліо документів та звітом (презентацією) здобувача про проходження практики. Комісія, у складі якої знаходяться керівники практики, приймає залік у здобувачів протягом 10 днів після закінчення практики. Диференційована оцінка за навчальну практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість, індивідуальний навчальний план здобувача і враховується для здобувачів під час визначення розміру стипендій разом з іншими підсумковими оцінками.

Питання, які виносяться на залік:

1. Особливості і труднощі письмового перекладу текстів різних галузей, жанрів та стилів.
2. Особливості перекладу термінологічної лексики. Усна здача слів під час захисту практики.
3. Особливості усного перекладу.
4. Труднощі і проблеми, які виникли під час проходження практики. Як вирішувалися конкретні практичні завдання? Особисті враження.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основний перелік:

1. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного : монографія / за заг. ред. С.М. Амеліної. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 470 с.
2. Гриців Н. М., Кулина О. В. Перекладай з інтелектом: Tap into Translation. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2021. 220 с.
3. Fournier P., Maurus [P. Manuel pratique du traduire](#). Paris : Presses de l'Inalco, 2019. 196 p.
4. Mariaule M. La traduction anglais-français: Manuel de traductologie pratique, 2020, 272 p.

Додатковий перелік:

1. Мартинюк О. М., Гуз О. П. Французька мова. Практикум з перекладу: навчально-методичне видання. Луцьк : Вежа, 2021. 48 с.
2. Гунчик І. О., Михальчук С. О. Психолінгвістичні засади здійснення усного послідовного перекладу з опорою на перекладацький скоропис. *Актуальні питання іноземної філології: науковий журнал*. Луцьк : СЛУ ім. Лесі Українки, 2019. № 11. С.53-59.

Інтернет-ресурси:

1. <https://traduc.com/blog/bonnes-pratiques-traduction>
2. <https://www.alphatrad.fr/interpretation-interprete-traducteur/consecutive-simultanee>
3. <https://journals.openedition.org/traduire/594>
4. <https://franceinterprete.com/linterpretation-consecutive/>